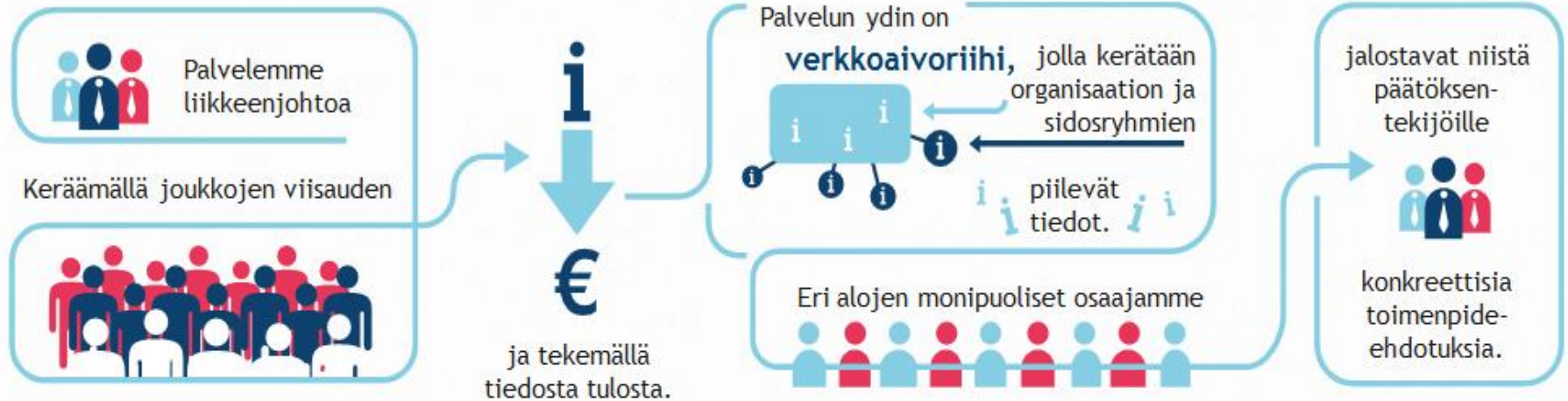

ALUE-ENNAKOIJEN SEMINAARI
”Kolmitasoisesti ennakoiva Suomi”
Osallistujien verkkoaiivoriihi
ennakoinnista

Fountain Park Oy
Teppo Nieminen
Tytti Vartiainen

Fountain Park

Olemme toteuttaneet **15** vuoden aikana yli **2000** projektia, joihin on osallistunut yli **4 miljoonaa** ihmistä.

Palvelemme

JOHTAMISESSA

Uuden johtajan aloitus

Muutosprosessit

Arvot ja yrityskulttuuri

STRATEGIATYÖSSÄ

Ympäristön muutokset

Viestintä ja toteutus

Seuranta ja arviointi

VAIKUTTAMISESSA

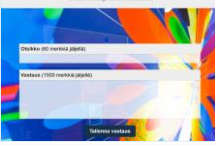

Yritysvastuu

Asiakaskokemus

Yhteiskehittäminen

Verkkoaiivoriihen toteutus

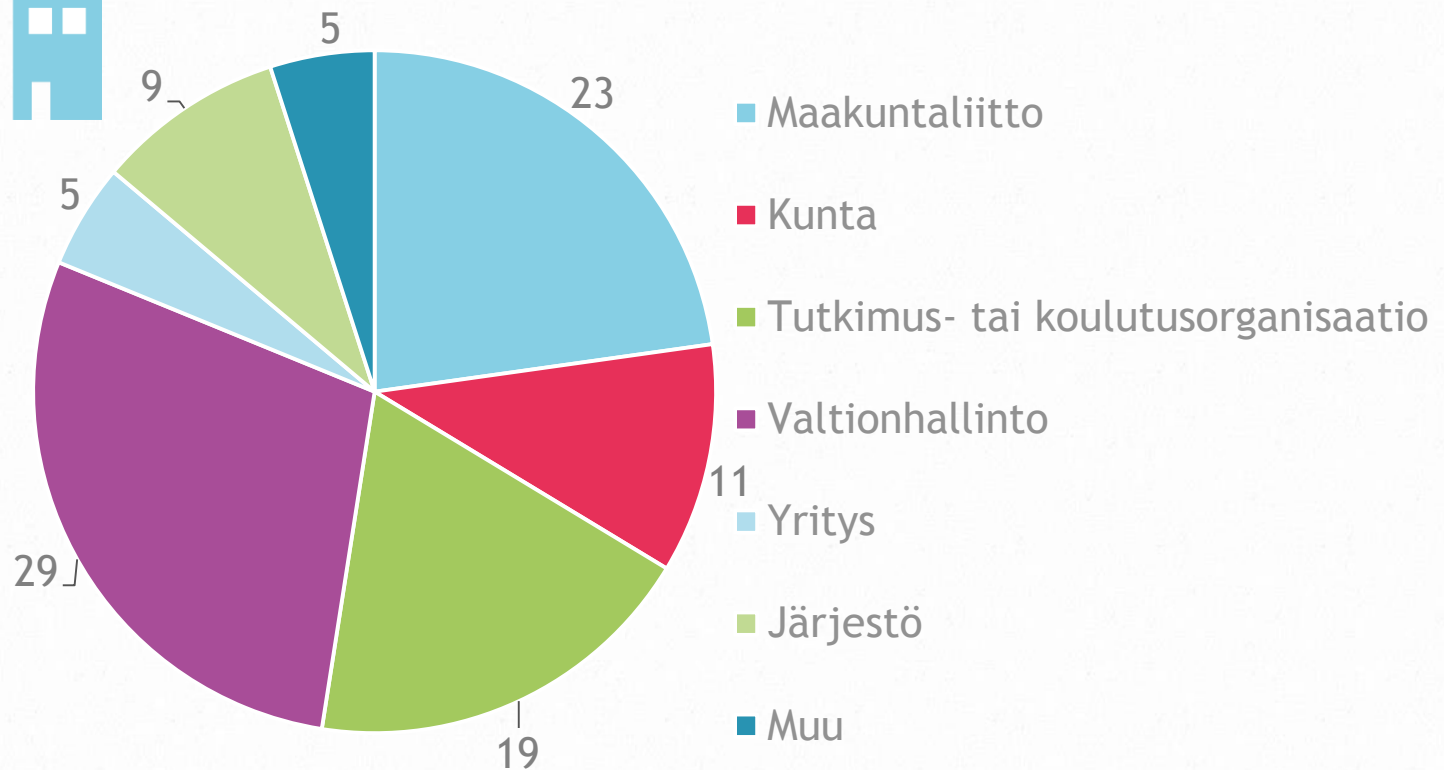
Mitä kysyttiin?

Kysymys	
”Mitä ennakoitit sinun mielestäsi on?”	
”Millaista olisi ihanteellinen alue-ennakoitit vuonna 2025?”	
”Mitä tarvitsee tapahtua ennen sitä, jotta ihanne voi toteutua?”	
Arviointi: ”Miten todennäköistä näiden asioiden toteutuminen on 2025 mennessä?”	
”Miten uskot aluehallintouudistuksen vaikuttavan alueelliseen ennakoititöhön?”	
”Mikä on näkyvin aluehallintouudistuksen vaikutus kansalaisen näkökulmasta?”	

Yhteensä 101 kävijää

250 avointa vastausta

Organisaatiosi

VERKKOAIVORIIHEN TULOKSET

Erilaisia näkemyksiä ennakoinnista

Ennakointi analyyttisenä toimintana
ja tiedon käsittelynä

Ennakointi sosiaalisena
prosessina, yhteisenä pohdintana
ja osallistujien ajatusten
laajentajana

Ennakointi vaihtoehtojen
tuottajana, mahdollisten ja
todennäköisimpien tulevaisuuksien
esittelijänä päätöksentekijöille

Ennakointi tahdonilmauksena ja
tulevaisuuden tekemisenä

Ennakointi analyyttisenä toimintana

- ”Ennakointi on nykyhetken tilanteiden ja prosessien kartoitus, niiden vaikutusten tutkimus ja sen perusteella tulevaisuuden rakentaminen”*
- ” Ennakointi on tulevaisuuden muutosten tai pysyvyyksien arviointia systemaattisella tavalla.”*
- ”Ennakoidaan tutkimalla tilastoja, tekemällä kyselyjä henkilökohtaisesti, puhelimitse, verkon kautta. Ennakointi tuottaa tietoa päätöksenteon pohjaksi”*
- ”maakunnan liitto koordinoi työtä, jossa pyritään huomioimaan tulevaisuuden kehityskulut (väestölliset, taloudelliset) ja niiden pohjalta laskemaan määrällistä koulutuspaikkojen tarvetta sekä toisaalta ennakoimaan laadullista osaamistarvetta”*
- ”toteuttamiskelpoisia tai realistisia mallinnuksia tulevaisuuden muutoksista”*

Ennakointi vaihtoehtojen tuottajana

- ”Tulevaisuuden vaihtoehtojen jäsentämistä”*
- ”Enemmän pitäisi tuottaa näkemyksiä vaihtoehtoisista tulevaisuuksista ja poluista niihin strategiavalintojen pohjaksi.”*
- ”Ennakoinnissa pyritään systemaattisesti tunnistamaan mahdollisia tulevaisuuskuvia ja tapoja niihin valmistautumiseen.”*
- ”Ennakoinnin avulla saadaan erilaisia vaihtoehtoisia tietoja siitä millaiset tulevaisuudet saattavat olla mahdollisia.”*
- ”Vaihtoehtoisten yhteiskunnallisten kehityssuuntien ja tulevaisuusskenaarioiden hahmottamista, niiden seurausten / kehityspolkujen analysointia”*
- ”Erilaisten kehityskulkujen tunnistaminen: väestönmuutokset, digitalisaatio, maailmantalouden kehitys jne.”*

Ennakointi sosiaalisena prosessina

”Yhdessä hämmästellen: tulevaisuusasiantuntijan työpöytätyöllä tai tulevaisuuden tutkimuksella ei itsessään lisäarvoa. Avain on yhteiseen keskusteluun prosessoitu ennakointi.”

”Ennakointityö on tuloksellisinta, kun se tehdään laajassa vuorovaikutuksessa eri osapuolten kanssa.”

”aluekehittäjien yhteistä tulevaisuustyötä”

”Onnistunut ja tulokellinen aluekehitystyö edellyttää yhteistä tilannekuvaa ja näkemyksiä vahvuuksista ja riskeistä.”

”Ennakoinnin osuvuus lisääntyy kun mukaan saadaan erilaista osaamista edustavia henkilöitä ja erilkaisista toimintaympäristöistä.”

Ennakointi tahdonilmauksena

”Päätetään mitä halutaan ja mennään päättäväisesti sitä kohti.”

”Tulevaisuuden tekemistä: Aluekehitykseen vaikuttamista, toivottavasti positiivisesti. Kehityskulkujen suuntaamista haluttuun suuntaan yhteistyössä/yhteisymmärryksessä erilaisten kumppanuusverkostojen kanssa.”

”Ennakoinnissa pitäisi minusta huomioida tulevaisuuden tekemisen rooli (vertaa tulevaisuuden tutkimus).”

”Ennakointi on pohjimmiltaan tulevaisuuden tekemistä.”

”Ennakointi parhaimmillaan osaa tarttua oleellisiin muutoksen ituihin ja joko kiskoa ne irti maaperästä enempää tihua aiheuttamasta tai vaihtoehtoisesti hienovaraisesti tukea kehityksen suuntaan hyvää voimistaen ja mahdollisuuksia tarjoten.”

Eri ennakoitinnäkemykset poikkeavat toisistaan...

...aikajänteeltään

- Työvoimaennakkoinnin kuukausista osaamisennakkoinnin vuosiin ja strategisen ennakkoinnin vuosikymmeneihin

...toimijoiltaan

- Oman organisaation tulevaisuus pohdinta vai laaja verkostoituminen?

...toteutukseltaan

- Painotetaanko prosessia vai lopputulosta?

...tuloksiltaan

- Raportteja, verkostoitumista, päätöksiä, innovaatioita

...halutulta vaikutukseltaan

- Tulevaisuuden tekemistä yhdessä vai vaihtoehtojen kartoittamista muualla tehtäviä päätöksiä varten?

Ihanteellinen alue-ennakointi 2025

Ideaalitalanteessa kolme asiaa ylitse muiden

1. Yhteistyö, laajapohjaisuus, osallistaminen ja verkottuminen
2. Vaikuttavuus ja selvä yhteys päätöksentekoon
3. Vakiintuminen organisatorisesti ja rahoituksellisesti

Tulevaisuus: Yhteistyö ja yhdessä tekeminen

- ”Osallistavasti - Eri toimijat mukana ennakoitavissa”*
- ”Paras tulos tulee kun osallistajat ovat mahdollisimman erilaisista toimintaympäristöistä ja monialaista osaamista edustavia.”*
- ”Ihanteellisessa toimintamallissa jokainen kansalainen osallistuu ennakointiin joko suoraan portaalien kautta tai sitten jonkun sidosryhmän mukana.”*
- ”Alueiden ennakointia ei pidä tehdä suljetussa maakuntasarjassa, vaan osa kansainvälistä tulevaisuustyön verkostoa.”*
- ”Ennakointiin pitäisi pystyä hyödyntämään joukkoistamista nykyistä enemmän.”*
- ”Erilaisia yhteisiä alustoja, joissa eri henkilöt voi esittää näkemyksiään ja niistä muodostuu yhteistä näkemystä.”*

Tulevaisuus: Vaikuttavuus

”Ennakointi voisi herätellä poliittisia päättäjiä ajattelemaan tulevaisuuden mahdollisuuksia ja varautumaan yllättäväänkin muutokseen”

”Alueellinen ennakointi nähdään tärkeänä ja sitä hyödynnetään päätöksenteon tukena. Prosessit tuottavat tietoa tehokkaasti, jolloin toiminta (ennakointiprosessi) tuottaa lisäarvoa.”

”Päätöksentekoprosessit ovat kehittyneet niin, että ennakointitulokset eli analyttiset tulevaisuuden arvioinnit on otettu huomioon valintoja tehtäessä.”

”Eri mahdollisuuksista valitaan vaihtoehto, jonka toimijat yhdessä hyväksyvät ja lähtevät kukin omalla autonomisella tavallaan tavoitteellisena toteuttamaan”

”Olennaista ennakointityössä ja tulevaisuustiedon hyödyntämisessä on, että ennakointityötä tekevät pystyvät viemään muutoksia läpi omissä organisaatioissaan.”

Tulevaisuus: Vakiintuminen ja organisoituminen

”Ennakointityöhön on osoitettu riittävät resurssit alueille.”

” Ennakointityö on jokaisen organisaation perustyötä (ei ulkoistettua hanketyötä)”

”Ennakoinnilla on pysyvä tukirakenne”

”Ennakoinnin perusprosessit vakinaistuvat osaksi toimijoiden työtä eli hankeperusteinen toiminta on historiaa.”

”Alueiden ennakointityö on kiinteä osa valtakunnan ennakointijärjestelmää.”

”Eri alueilla tehtävät ennakointiharjoitteet hyödyntävät toistensa tuloksia ja vaikuttavat myös kansallisen tason ennakointiin.”

”Alue-ennakoinnin palasista muodostuu näkemys joka hyödyttää koko valtakuntaa.”

Ihannetilan saavuttamiseen tähtäävät toimenpiteet

Todennäköisyysarvioinnin top 10

Sijoitus	Otsikko
1	<i>Tilannekuvan tekemisen jatkaminen.</i>
2	<i>Yhteisen ennakointiverkoston ylläpito</i>
3	<i>Yhteisen tulevaisuuskuvan muodostaminen</i>
4	<i>Tiivimpi yhteistyö</i>
5	<i>Tekemällä itse</i>
6	<i>Osallistavien metodien kehittäminen</i>
7	<i>Viestitään paikallisesti</i>
8	<i>Ennakointiryhmä</i>
9	<i>Ennakoinnin tutuksi tekeminen</i>
10	<i>Ennakointi osaksi julkisen sektorin päivittäistä toimintaa</i>

Yhteistyölle on hyvät edellytykset, koska näiden toteutumista pidetään toimenpiteistä todennäköisimpinä. Mutta kuinka paljon tässä on muutosta nykytilanteeseen?

Erinomainen tilanne

- Lähes kaikki tarvittavat toimenpiteet ovat sellaisia, joita voidaan alkaa tekemään tänään kaikkien läsnäolijoiden toimesta ja ilman raskasta koordinoitutarvetta.
- Mistä aloitetaan?

Aluehallintouudistuksen merkitys

Vaikka yksityiskohdista ei vielä olekaan tietoa, suhtautuvat vastaajat voittopuolisesti positiivisiin odotuksiin uudistukseen ennakoinnin kannalta. Sen uskotaan:

- Helpottavan yhteistyötä aluetasolla, erityisesti nykyisin eri hallinnonaloille kuuluvien toimijoiden välillä
- Tehostavan ennakointiresurssien käyttöä ja vähentävän päällekkäistä työtä

Kansalaisten näkökulmasta suurimman muutoksen uskotaan tulevan palveluiden keskittymisessä alueellisesti.

■ ENTÄ ? SITTEEN →

Keskusteluosuus

- Aineisto nostaa esiin useita mielenkiintoisia kysymyksiä, joiden tiimoilta haluamme keskustelua ja parhaiden käytäntöjen jakamista
- Jokaisesta aiheesta 5 min keskustelu vieruskaverin (tai kahden) kanssa, sitten 5 min yleiskeskustelua ja kommentteja mikrofonilla

Maakuntien välisestä yhteistyöstä

Yhteistyötä pidettiin erittäin tärkeänä sekä nykyisessä että tulevassa ennakkointityössä.

Millaisia hyviä esimerkkejä ja kokemuksia on maakuntien välisestä yhteistyöstä? Miten tällaisella yhteistyöllä voitaisiin saada tulevaisuudessa parempi kytkentä päätöksentekoon?

Miten helpottaa päätöksentekijän tuskaa?

Ennakoinnilla halutaan olla mukana päätöksenteossa ja sen valmistelussa tuottamalla tietoa ja vaihtoehtoja.

Onko tiedon tai vaihtoehtojen puute kuitenkin päätöksentekijän päällimmäinen ongelma?

Pohtikaa mitkä ovat mielestänne / kokemuksenne mukaan parhaita käytäntöjä päätöksentekijöiden saamiseksi mukaan ennakointiin tai ennakointitiedon tuomisessa päätöksentekijöiden käyttöön?

Mikä aineistossa tunnistetuista neljästä ennakointinäkemyksestä (analyttinen, vaihtoehtoja tuottava, sosiaalinen prosessi, tulevaisuuden luominen) on mielestänne helpoimmin päätöksentekijöiden hyödynnettävissä?

Kolmitasoinen ennakointi

Kun ennakoidaan kolmella tasolla on kaikilla päätöksentekijöillä käytettävissä omaan näkökulmaansa sopivaa ennakointitietoa. Joskus saatetaan kuitenkin miettiä jo jossain mietittyjä asioita uudelleen. Joskus siitä on hyötyä ja joskus ei.

Kuinka paljon ja millaista koordinointia tarvitaan eri tasojen välillä, vai tarvitaanko lainkaan? Missä asioissa pitäisi koordinoita?

Erilaisuutta ja yksimielisyyttä

Monipuoliset näkemykset ja osanottajajoukon heterogeenisyys parantavat ennakkoinnin laatua. Mutta miten paljon sen kannattaa näkyä prosessissa ja tuloksissa? Mihin ennakointi loppuu ja missä politikointi alkaa?

Pohtikaa mitkä ovat hyviä menetelmiä ja lopputulosten esittämistapoja silloin, kun ennakointiprosessissa on jyrkästi toisistaan poikkeavia näkemyksiä joko osanottajajoukon monipuolisuuden tai intressiristiriitojen vuoksi?

Onko olemassa arvovapaata ennakointia?

Historiastakin on erilaisia tulkintoja ja näkemyksiä. Tulevaisuudesta on niitä vielä enemmän.

Voiko ennakointi koskaan olla objektiivista ja arvovapaata valinnoissaan ja vaihtoehtoissaan?

Kiitos!